

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sămbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografică arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 18 August.

Cu cât ne apropiem mai tare spre toamnă, cu atâta pășesc tot mai tare în discușiune cestiunea Bulgariei, și sfârșitul lunei lui August se vede, că e destinat a jucă rol fatal în istoria Bulgariei.

Sunt tocmai astăzi trei ani, dela memorabilia și când principele Alecsandru de Battemberg, după o detronare în mod atât de mișelesc, se reintorce din nou în Bulgaria și în Ruscuc este primit de popor în număr preste 60,000, în frunte cu actualul ministru Stambulov, pe care principele între lacrimi l-a îmbrățoșat, astăzi sunt trei ani, de când tribuna l-a imbrățoșat, astăzi sunt trei ani, de când tribuna la mörte, excepțiune făcënd cu metropolitul Clemente, pe care l-a condamnat la muncă silnică pe viață.

Un popor deșteptat abia de curënd din somnul seculariu al sclăviei, căruia numai atunci i s'au luat de pe brațe lanțurile grele ale robiei musulmane, un popor tinăr, abia ajuns la conștiință de sine, se vede deodată, abia în ora nouă sclăvie, și el în fața atentatului, își revocă în minte zilele de glorie dela Pirot sub conducerea principelui de Battemberg. Și la această scânteie divină a conștiinței sale poporul bulgar se grupază în jurul puținilor bărbați, cari s'au decis să suprimă revolta, poporul bulgar sterge rușinea adusă pe capul lui de uneltele Rusiei, și acuma sunt trei ani, la Sistova desprinde caii dela trăsura principelui în principat, trage însuși poporul trăsura până la biserică, unde cu docsologie se serbeză norocösa rentörccere a principelui Alecsandru de Battemberg.

Scenele petrecute apoi între principele Alecsandru de Battemberg și între oficerii bulgari după telegrama, prin care principele a pus coröna la destinațiunea țarului rusesc, despărțirea lui de cătrăarmată, ministri și popor ne presentază momente uimitöre, încât omul se crede, că visază.

Sunt abia 2 ani, de când tot în luna lui August junele principe Ferdinand de Coburg pășesc pe pământul Bulgariei, și anuntă, prin o proclamațiune, ocuparea tronului bulgar.

În fața tuturor intrigelor și uneltirilor junele principe s'a sciut sustinã, și a sciut sustinã ordinea și disciplina în țără, lucrând în acela-și timp din respectu la prosperarea înțelului și timp din respectu la trecut anul, când luna Bulgarilor, căci suntem seduși și o numim așa, luna August dă ocașiune junelui principe a se presentă în lume la deschiderea liniei ferate Viena Constantinopol, și a dá doveđi, că Bulgaria lucră nunumai pentru sine, ci și pentru binele general al omenimei, dovadă linia Va-

carel Bellova, care a făcut posibil, ca comerțul european pe uscat să fie în strönsă legătură cu orientul.

Zilele trecute se lățise faima, că în Bulgaria de nou se pășesc ceva. Anume se vorbea, că în Bulgaria domnesce o mare mișcare, cu scopul de a declară regatul, și acesta era să se facă înainte cu câteva zile, la a döua aniversare a sosirei principelui actual în Bulgaria.

Mișcarea nu a isbucit la ziua acesta, deöce-cu după cum s'a anunțat mai ales din isvor românesc, ministrul president Stambulov, nesocotind timpul de oportun, a dat ordin prefectilor să impedeze cu orice preț o asemenea manifestațiune, care nu pöte fi în interesul principatului.

Cum-că referințele din Bulgaria sunt sănătoșe, și au sciut störce bunăvoința Europei, despre acesta ne-a deschis cuvëntarea, cu carea monarchul nostru a convins sesiunea delegațiunii dela anul acesta, vorbind adecă cu multă bunăvoință despre raporturile sănătoșe din Bulgaria, care ne îndreptătesc la o durabilă stare de lucruri.

Ministrul bulgar de bună sémă va fi avut în vedere această primă manifestațiune de bunăvoință din partea unei puteri mari, și la acesta se reduce măsura, de a suprimă manifestațiunile în favorul proclamării principatului de regat.

Cestiunea este numai de oportunitate, anume când se se facă proclamarea, căci despre necesitatea ei este convins și guvernul bulgar. Acesteia organul oficio al guvernului i-a dat expresiune mai zilele trecute.

Sntem în luna fatală pentru istoria Bulgariei, și ne putem asteptă la lucruri, pe cari nu le putem prevedé, lucruri, cari ușor pot provocă sguđuri în Europa.

Revista politică.

În diferite puncte ale monarchiei nöstre se observă de un timp încöce mișcări de o ponderösa însemnătate atât pentru mișcări de o ponderösa lui austro ungar, cât și pentru direcțiunea politică esternă a lui.

În Ungaria sərbătorirea onomasticeii lui Kossuth a atras atențiunea întregii prese străine și cu drept cuvënt întrăbă, în ce grad de desvoltare se află lucrurile la noi, ca cu ocașiunea sərbătoririi lui de către cei mai însemnați bărbați să facă cele mai escentrice demonstrațiuni pentru bėtrănul esilat, care a pus imperiul în flacără, și tot acei bărbați să-și permită în timpul și în impregiurările acestea a-l felicita sub adresa: „Guvernului Ungariei la Turin“.

Paralel cu aceste manifestațiuni se desvoltă mișcarea croaților din Croația și Dalmația. Partea

cea mai mare a locuitorilor din Croația nu sunt de loc mulțămiți cu denumirea lui Emeric de Iosipovici de ministru al Croației în locul celui repausat, și presa combate această denumire, aducëndu-o în legătură cu „manoperile“ premieriului ungar, care, dicit foile croate, n'are nici o înclinare a ne ferici, ci lucră după macsima cunoscută: „sic vollo sic iubeo“!

Croații din Dalmația sunt și mai îndrășneți în aspirațiunile lor. Ei vor cu totul să alunge limba germană și cea italiană și în locul ei să introducă limba croată ca limbă de oficiu. Lupta lor contra germanismului o pörtă pe față și cu mare vehemență. Partidul național croat pare a nu fi de loc mulțămărit nici un șgomotol ce s'a făcut în de loc croată, și nici cu pretensiunile, ce le-a ridicat.

În organul principal „Narodni Listi“ au cerut drepturile istorice politice ale individualității statului dalmatin, și partidul național a publicat o programă subscrisă de majoritatea deputaților. Ea este scurtă, dar precisă: Unirea Dalmației cu Croația și Slavonia, despărțirea țerei de coroana din conecșul provinciilor austriace, restabilirea vechilor privilegii ale regatului de odinioară, croatisarea tuturor școlelor și oficioilor din provincie prin eschiderea totală a limbei germane și italiene, introducerea liturgiei vechi slavice pentru biserica ortodocșă și cea catolică și legăturile căii ferate între Bosnia și porturile dalmatice.

Slavii din nord apar și mai nemulțămămiți, și nemulțămirea și agitațiunea lor o a alimentat o nouă ordinațiune a ministrului de instrucțiune, prin care s'a desființat reuniunea academică de lectură cehică din Praga. Acesta reuniune a fost întemiată încă în 1848. Ea număra 1000 de membri. Motivele desființării sunt, că membrii acestei reuniuni au luat parte la desbaterile congreselor franceze și au făcut demonstrațiuni politice, nefiind ea o reuniune politică. Adresa ce o a trimisă această reuniune în Paris e de următoriază: lubiți francezi! Noi înțelăm și entusiasm și sacru devotament. Numai Francia a elevat triumfătoră idee a libertății, pentru-care națiunea noastră a sângerat în evul mediu. Noi suntem fii unui popor mic al prezentului, stăm însă pe pedestalul puternic al unui trecut bogat și a zadarnice vor rămâné nisuițele inimicilor nostri de a ne nimici. Noi ne vom ridică érași la gloria din trecut. Pentru această înfrățim convingerea și entusiasmul nostru cu a fiilor marelui popor francez. Voue ve premerge lumina libertății, ale carei rađe se reflectază asupra întregii lumi civilizate; iluminați de ea voim și noi să ne ridicăm la acele ideale, cari voi deja le a-ți ajuns.

FOIȚA.

Esposiția universală din Paris.

III, Esposițiile țerilor străine.

(Urmare).

Figurile costumate și-au află numéroi cumpărători. Sunt depuse de a fi amintit tot ce e de amintit, dar trebuie să aruncăm o privire bote fugitivă și asupra esposițiilor celorlalte țeri.

Celalalte țeri sunt aședate de cealaltă parte. Trece deci prin „Bijouterie ou Orfèverie“ franceșă și ajungem în despărțemântul esposiției rusesci. Mai înainte ne întimpină diferitele soiuri de bunđi. Rusia este bine reprezentată, drept aceea și s'a dat un loc de frunte. Sunt espusi foarte numeroși urși albi, negri, bruneti, în töte atitudinile. Țesăturile espuse încă sunt numeroșe, atât cele de mētasă, cât și cele de in. Töte aceste au un espres caracter oriental; tocmai așa și schimburile brodate cu aur și alte colori, precum și covörele persice. De altcum unele din aceste materii sau brodarii și trag originea din depărtate din țeri semicivilizate ale Asiei. De sine se înțelege, se află espusă și piele de

lucst, produse chemice, minerale, lână nelucrată și alte multe de töte. Rusia își dá de altcum töta silința ca să rămână independentă de civilisatul apus. Ea voesce a și acoperi lipsele sale din producțiunile proprii. Se pare, că înlăuntrul țerei a și ajuns öre cari rezultate, ceea-ce considerând gustul estetic al populațiunei, n'a fost lucru greu. La esportarea fabricațiunilor sale însă deocamdată Rusia n'are ce cugeta.

Trecem la despărțemântul Șvițerei, lăsând la stânga esposițiile Japanei, Siamului, Egiptului și Persiei. Ne aflăm érași în un stat industrial, ceea-ce dovedesce din varietatea un productelor, ce ne ce-timpină. Numai decât la intrare ne atrage atențiunea o mulțime de orolöge strălucite din Genf. Despre această industrie de abia mai putem aminti ceva nou decât pöte numai că catonul Genf a controlat oficial la cererea espresă a fabricantului aceste cea sornice și le-a marcat cu sigilul seu propriu. Controla garânteză cursul lor. Afară de aceste mai are Șvițera espuse și alte specialități de mētasă și bambac, cu deosebire pândături pentru perdele, dantele, brodarii, precum și dose de jucat. Pânzăriile ocupă mai mult teren, dar cu töte aceste sunt din greu reprezentate și celelalte producțiuni indigene. Amintim, că mașinile Șvițerei sunt espuse în hala cea mare a mașinariilor. Aceste nu sunt de puțină însemnătate.

Înmediat lângă Șvițera se află Italia. Hotaröle granițele lor se ating și aici. Italia ne ofere multe de admirat. Cu deosebire interesante sunt statuetele și sculpturile în lemn. Sculptura ne ofere diferite lucruri produse pare cu ajutoriul fabricelor. Cu deosebire sunt reprezentate scene copilăresci, cari de sigur se vor și vinde bine. Afară de aceste se află espuse mobile frumoșe, oglinđi, mosaicuri, cristale, de sine se înțelege corale, mētasă, pânzării, cămeși, bronzuri s. c. l. În mijlocul esposiției se înalță un chiosc, în care se pot vedé reproducțiuni de juveneri: elence, forțe și romane. Aceste au un caracter: art, estroc și interesant.

În această parte se află și esposiția Statelor-Unite. Ea cuprinde un spațiu förte mare, deși mașinele sunt în hala mașinariilor. Töte industriile sunt aici în natură reprezentate. Se află cară, a căror röte au nisce spițe atât de subțiri, încât credeam, că sunt de fier. Și în acesta convingerea ași fi rămas, dacă oineva nu-mi spunea, căvingere ași fi rămas, dacă de lemn förte tare. Se află aici și nisce mașine mici, menite pentru economia casnică, dar nu tocmai așa de practice, după-cum suntem dedați a asteptă dela americani. Ce vei dicit d. e. despre o mașină pentru tăierea cărnii, care dacă nu greșesc, taie într'un ceas 70 funți de carne? (Va urma.)

Regimul frances a ficsat terminul de alegere al deputaților pe 22 Septembrie. Din toate părțile se fac mari pregătiri pentru reușita la alegerile viitoare. Bocher a călătorit la Londra ca dimpreună cu contele de Paris să compună lista candidaților conservativi și precum crede „Figaro“, să redigeze și un manifest către alegătorii Franciei. Și în cuartirul general a lui Boulanger încă se lucră din răpuzeri pentru reușirea boulangiștilor.

Scirile despre călătoria țarului la Berlin se desmint din unele pe altele. Până acum, dacă ar fi fost după împărțirile foilor oficiose germane țarul trebuia să fie întors visita împăratului german. Se desmint acum chiar și scirile, că s'ar face vre o pregătire de călătorie. Șeful ambasadei rusești petrece în concediu, ér la curtea din Petersburg nu se vede nici o mișcare în această direcțiune. Relațiunile între Rusia și Germania sunt tot cele de până acum și foile rusești se mângăie, că cel puțin atitudinea de acum a Rusiei nu conturbă echilibrul european.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Făgăraș, 15/27 August, 1889. Între împrejurările grele ale vieții, în care se află astăzi mai ales poporul român, îi vine de tot bine, când mai are parte și de o zi două mai senine. O zi de sărbătoare națională e în special pentru popoul român adunarea generală a Asociațiunii transilvane, ce de regulă se ține prin luna lui August în diferite părți ale Transilvaniei.

Pentru prima dată la anul 1871 s'a ținut adunarea generală a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în Făgăraș; așadar după un restimp de 18 ani se ține adunarea generală a Asociațiunii tot în acest oraș din țera odinioară a lui Radu-Negru-Vodă, care oraș — dupăcum se știe — este situat la pôlele munților celor mai înalți din Transilvania, și este centrul comitatului Făgărașului.

Sum convins, că nu este suflet de român adevărat, care să nu se intereseze de această instituțiune a noastră culturală, și pentru aceea mi voi da silința a descrie decurgerea adunării generale posibil cât se poate în detaliu.

Dl președinte al Asociațiunii G. Barițiu și membri comitatului încă la granița țerei Oltului, la așa numita „Hula Bradului“ au fost întâmpinați de un banderiu de călăreți din Avrig, în frunte cu dl protopop Ioan Cândea, învățătorii și notariul din loc, precum și alți învățători din jur. La sosirea dlui președinte și a membrilor din comitet dl protopop în numele poporului, în termeni plini de însuflețire își exprimă bucuria, că după 18 ani érași poate să salute în mijlocul lor pe distinși membri ai națiunii, cari conduc destinele institutului celui mai binefăcătoriu pentru poporul român.

Incungurate trăsurile de acest banderiu, în sunetul trîmbiței unui fost hornist la miliție au fost conduși membrii comitatului până în comuna Porumbacul inferior, de unde călăreții după o pauză de ore care, în aceeași ordine esemplară s'au reintors.

Conform programului comitatului arangiatoriu din Făgăraș, întâmpinarea a doua a comitatului s'a făcut la Voila. Aici — pot dice — elita inteligenței din Făgăraș și jur, și un număr considerabil de călăreți din popor postați înaintea unei frumoase porți triumfale, ce purta inscripțiunea: „*Bine a-ți venit*“, astepta sosirea membrilor comitatului, ce a urmat cam pe la 5 ore d. m. Între răsunetele nesfârșite de „Să trăescă“ ale poporului intrară trăsurile în comuna Voila. Ací dl adm. prof. Iuliu Dan se adresă către președintele comitatului cam cu următoarea vorbire:

„In numele comitatului despărțământului al II-lea al Asociațiunii transilvane din Făgăraș. Ve salut apostoli ai păcii și amici ai labórei. Ziua de azi este o sărbătoare măreță pentru poporul român în general, ér în special pentru poporul din așa numita „țera Oltului“, când are ocaziune plină de bucurie și desfătare nespasă de a pute onorá după un interval de 18 ani de zile aici în comuna această Voila, una dintre cele mai de frunte comune grănițarești, pe conducătorii cei neobosiți ai instituțiunii noastre culturale ai Asociațiunii transilvane.

A-ți venit, nu a-ți întârziat de a începe aceea lucrare sublimă, pentru care v'a destinat poporul nostru român.

Nu a-ți cruțat sănătatea, n'a-ți considerat oste-nelele și fără întârziere a-ți alergat intru împlinirea misiunii sublime, ce o aveți.

Poporul nostru român ca un popor plin de viață, însuflețit pentru progres, un popor, care pricepe spiritul timpului și după modestele sale puteri se nisuesce spre perfecționare, va scí apretia faptelor și meritele conducătorilor sei, și va scí purtá în inima sa recunoștință față de acei bărbați.

Astfelu comitetul despărțământului ca o ramură răsărită din arborele cel puternic al Asociațiunii a alergat spre întâmpinarea acelor bărbați ai națiunii,

despre cari s'a convins poporul nostru, că sunt adevărați apostoli ai păcii și amici ai labórei.“

După-ce dl președinte al Asociațiunii dl G. Barițiu în cuvinte pline de emoționare a mulțamit pentru ovațiunile, ce i s'au făcut densusului și membrilor comitatului, o fiică drăgălașe a preotului din loc Serban, sub conducerea dnei Bunea, învățătoare la scóla grănițerescă din loc, îi prezentă dlui președinte un frumos buchet de flori, apoi se puse în mișcare întreg bandieriu, în frunte mergend dl președinte cu dl vicariu B. Rațiu, într'o trăsură elegantă a păr. Șerban din Voila, trasă de 4 cai, căreia le urmară celelalte trăsuri în rëndul cel mai esemplar E de prisos să mai accentuez, că în Făgăraș de asemenea o mulțime mare de public era concentrat în strada principală prin care s'a făcut intrarea.

Tot în această zi séra s'a ținut în grădina „Mexico“ o convenire a óspeților sosiți, fiind aici binevenți de dl vicariu B. Rațiu, și apoi cu acestea s'a încheiat ziua de Lună.

Martí la 8 ore s'a ținut serviciu Dqesc în biserica gr. or., executand cântările liturgice corul elevilor seminarului „Andreian“ din Sibiu, sub conducerea dlui prof. sem. G. Dima, cu un succes foarte bun, încât întreg publicul a rămas încântat.

Cam pe la 12 ore s'a făcut deschiderea ședinței I, în sala hotelului „Paris“, în prezența unui public numeros, fiind de față dl comite suprem M. Horváth precum și dl vice-comite D. Grămoiu. Dl președinte prin o vorbire plină de cuvinte emoționătoare, cum suntem dedați a auđi din gura veteranului nostru literat dl G. Barițiu, în care pe scurt s'a espus greutățile începutului Asociațiunii și rezultatele produse de ea, între cele mai entusiasmante aplaudări, declară ședința adunării generale a XXVIII a de deschisă. La această vorbire a răspuns prin o vorbire cam lungă dl vicariu B. Rațiu.

Înainte de a se procede la executarea ordinea zilei, s'a cetit următoarele telegrame sosite la adresa dlui președinte al Asociațiunii:

Salutarea mea cordială Asociațiunii noastre culturale, și succese bune în nisuițele ei de consolidare și prosperare.

Miron Romanul,
metropolit.

Primiți felicitările mele sincere. Viață în concordie, prosperare poftesc Asociațiunii noastre.

Nicolae Popea,
episcop.

Iubirea frățească și revna spre adevărata cultură să planeze asupra lucrărilor D-vóstre, la care aderăm noi cu totă inima și tot sufletul nostru.

Românii din Deva.

Românii din Bucium, salutăm focalariul geniului Romei și paladiul vieții noastre social cultural. Asigurați și scopul.

Alexandru Danciu, Victor Barițiu, Aviron Macaveiu, Nicolau Țura, Candin David, Ioan Cuvincea, Nicolau Ționdrău, Ioan David academist, Aurel Danciu, academist, Ioan Todescu, Virgil Todescu.

După cetirea acestor telegrame s'a ales comisiunea pentru înscrierea de membrii noi și încassarea de taxe, în care comisiune s'a ales domni: N. Cosgarea, Aldulea Meșian și N. Chiornița. Raportul general al comitatului despre activitatea sa în decursul anului 1888 s'a dat comisiunii constatătoare din membrii: George Pop de Băsesci, Dr. Aurel Mureșianu și Ioan Turcu, ér censurarea rațiociniului pe anul 1888 și proiectul de buget pe 1890 s'a dat comisiunii constatătoare din membri: V. Stanciu, I. Degenariu și Dr. Georgiu Ilea.

S'a mai ales în urmă o comisiune de 5 membri, care să combineze, resp. să candideze asupra persoanelor ce vor fi a se alege de funcționari și membri în comitet, în care comisiune s'a ales dnii: B. Rațiu, Georgiu Pop de Băsesci, A. Filip, Patriciu Barbu și Iuliu Dan. Aflu de interes a observá la acest loc, mai ales pentru cele ce s'au desvoltat ulterioare, că dl Parteniu Cosma încă cu această ocaziune și-a exprimat dorința, ca alegerile să se facă cu votare secretă, și astfelu s'a terminat ședința primă.

La 2 ore s'a ținut banchetul, la care a luat parte cam la vre o 130—140 persoane, între cari și o cunună frumoșică de dame. Spre lauda comitatului arangiatoriu fie dis, provisiunea a fost destul de bună, un lucru, ce nu totdeauna se poate constată la astfelu de ocaziuni. De sine urmăz, că sub impresiunea bunei dispozițiuni, n'au putut lipsi nici toastele. Înregistrăm ací pe cele mai principale. Toastul prim l'a ridicat dl președinte al Asociațiunii pentru Maj. Sa, preabunul nostru împărat și rege, ce a fost ascultat în picioare, și a fost urmat de entusiasmante și nesfârșite urări de „Să trăescă.“ Au mai toastat dl director semin. Ioan Hannia pentru dl comite suprem al Făgărașului M. Horváth; Ilustritatea Sa dl comite suprem Horváth pentru Asociațiune, meritatul ei președinte și membrii Asociațiunii; dl asesor cons. Zacharia Boiu pentru orbea Făgăraș și primariul acestui oraș Keresztényi; dl primariu Keresztényi pentru comitele suprem Horváth și locuitorii comitatului Făgărașului; dl Dr.

Aurel Mureșianu pentru buna înțelegere între locuitorii patriei, ce este basa culturai; dl profesor sem. Ioan Popescu pentru comitetul arangiatoriu; dl rigorosant în drepturi Nicolau Șerban pentru binemeritatul președinte al Asociațiunii G. Barițiu, ér dl avocat Ioan Popa, desvoltand cu cunoscutui humor însușirile cepei, ce se cultivă în mare cantitate pe la Făgăraș, a toastat pentru femeile, cari mănă cépă fără a se teme, că nu vor fi sărutate.

Tot în această zi la 9 ore séra s'a ținut concertul arangiat de dl prof. sem. G. Dima cu corul elevilor seminarului „Andreian.“

Recomandat acest cor prin succesul cel bun al executării cântărilor liturgice deoparte, ér de altă parte cunoscut publicului român prin producțiunile sale aprópe în toate centrele române, e urmare naturală, că interesul publicului pentru concert a fost foarte mare, și astfelu sala spațioasă a hotelului „Lauritsch“ a fost formal indesuită cu public nu numai român, dar și public străin, din loc și jur, începend dela căpeteniile comitatului și orașului până la popor. Resultatul material — dupăcum ni s'a spus — se apropie de 400 fl., ér rezultatul moral este și rămâne mulțamirea generală cu această producțiune. Laudă merită tinerii noștri, că n'au pregetat a se aduna din toate unghiurile țerei; dar laudă și recunoștință merită mai ales dl profesor sem. G. Dima, carele fără nici o remunerațiune a sciut câștigá pentru Asociațiune acest venit frumos, și cu deosebire pentru-că în fața străinilor a sciut prezentá prestigiul național într'o formă atât de satisfăcătoare, dându-le dovadă, de ce este capace românul și pe terenul artelor, deși are a se luptá chiar și cu necesitățile cele mai cardinale. Alți domni, astfelu de ocaziuni le a exploatat numai în favorul lor, dar spre onórea dlui Dima fie dis, dsa a sciut se apretieze scopul salutariu ce-l urmăresce Asociațiunea mai pre sus decât interesele sale, și recunoștința națiunii, cred a și fi mai mult vrednică, decât acei câți va floreni.

Sub aceste bune impresiuni s'a încheat programul zilei de Martí.

Despre ședința a doua cu procsima ocaziune.
Coresp.

Hunedóra, 15 August, 1889. Multonorate dle redactor! Fiind martor ocular la adunarea generală a despărțământului VI al Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român, precum și la ședințele adunării generale a reuniunii învățătoresci din districtul Devei ținute în 6/18 August și zilele următoare în opidul Hunedóra, fie-mi permis, ca sub impresiunea acelor sentimente plăcute, cari vor rămâne nesterse din inimia mea, să ve descriu tot decursul acestor festivități.

Deja Sâmbătă în 5/17 August au sosit în opidul Hunedóra vre-o 30 de învățători și alți óspeți cu trenul de după améđi. Un nor posomorit ne amenința la gara Hnedórei, în urma căruia inimile noastre au cădut încátva în displăcere, dar mulțamită cerului, displăcerea a dispărut și noi conduși de doi membri ai comitatului parochial gr. or. din loc, am apucat calea spre opid către locuința parochului local dl George Oprea. Bunăvoința și generositatea parochului local și a primariului orașenesc dl George Dănilă s'a manifestat în cea mai mare măsură cu deosebire în ce privesce încuarterarea óspeților. Bravii Hunedoreni, a căror ospitalitate merită totă lauda, au primit óspeții cu cea mai mare bunăvoință. Cu deosebire domni: Georgiu Dănilă, Georgiu Oprea, Alesandru Dima, Nicolau Stoichița sen. Nicolau Dima și Nicolau Stoichița jnn. au provădit gratuit pe câte 2—4 învățători cu cuartire și vipt în tot decursul ședințelor, pentru care act de binefacere primescă și pe calea această espresiunea mulțamirilor noastre.

În preséra zilei naserii Maiestății Sale regelui nostru întreg orașul a fost iluminat. Vechiul castel al lui Ioan Huniade provădit cu sute de luminări aprinsé își ofería un aspect încântătoriu. Capela reuniunii musicale dela topitorea de fer și cea orașenescă cutrierau stradele arangand apropierea zilei memorabile de 6/18 August.

Duminecă dimineața românii de toate clasele se apropiu între sunetele clopotelor spre cele două biserici române. La serviciul divin în biserica gr. or. a celebrat Reverendisimul domn, Romul de Crainic, protopresbiterul Dobrei, asistat de parochul local George Oprea și capelanul Ghila. Cântările liturgice au fost executate cu pietatea cuvenită, de către învățătorii adunați în număr de peste 50. Arămenea s'a intonat și „Imnul poporal“ de către toți învățătorii. După invocarea spiritului sânt directorul despărțământului VI al Asociațiunii transilvane, dl protopresbiter Ioan Papiu, prin cuvinte dulci și binesimțite atinge scopul intrunirii despărțământului, la care răspunde părintele protopresbiter gr. cat. din loc dl Ioan Pop printr'un discurs potrivit, întâmpină frătesce în numele Hunedorenilor pe comitetul despărțământului și pe óspeții intruniți din depărtare la adunarea această.

După această urmăz deschiderea festivă a adunării despărțământului prin o cuvântare foarte potrivită cam de următorul cuprins:

Preastimate Dómne, Multonorați domni! Sórele când se ivesce pe orison, revarsă și împrăstie lumina și căldura preste tot pământul, cu toate acestea sunt unele părți ale glo-

bului, unde soroarele nu pôte străbate îndeplina lui putere și prin urmare acolo natura e mörta. Așa stă lucrul și cu lumina intelectuală. Acosta împrăsciată odată printre popore, ea și revarsă rațele sale binefăcătoare, și pe undă nu ajunge, pe acolo poporele rămân în întunec, în nesciință. Datorința noastră este a propaga și sciințele pe toate terenurile vieții noastre naționale. Libertatea poporelor e mijlocul cel mai sigur pentru cultură. Poporele din occident s'a bucurat cu seculi înainte de fructele binefăcătoare ale culturai, poporul român însă abia de câteva decenii se ocupă cu propagarea culturai și a sciințelor, și cu toate acestea ne putem ține mândri, că pe lângă toate greutățile, ce le-am suportat și le suportăm și azi, poporul român ocupă un loc foarte onorific între celelalte popore. Acest progres avem al mulțami în prima linie bisericeii noastre naționale. Poporul român întreg aparține la biserica aceea, care oferă mângăere sufletescă fie-cărui credincios, în limba lui națională în limba lui dulce și bine înțelesă. Inteligența română în frunte cu prelații ei bisericesci au susceput la anul 1860 ideea unei asocieri pe terenul cultural, 6r la anul 1861 ideea deveni realitate înființându-se „Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român“. În respectul polarizării acestei idei pe de o parte, și în scopul producerii rezultatelor îmbucurătoare în diferitele părți ale Transilvaniei pe de altă parte, adunarea generală din anul 1869 ținută în Șomcuta mare a decis înființarea de despărțeminte ale Asociațiunei. Ideea înființare de despărțeminte a fost a celui mare bărbat al națiunei noastre, pe care azi durerere — nu-l mai avem în mijlocul nostru! Iacob Bologa, vicepreședintele Asociațiunei nu mai este între cei vii! Datorința noastră este, ca români adevărați să ne exprimăm condolențele noastre față de acest distins bărbat, și o facem acosta prin sculare, rugând pe atotputernicul să-i conserve sufletul lui nobil în locașurile dreptilor!

Despărțemintul VI al Asociațiunei noastre la invitarea fraților Huniedoreni s'a întrunit de astădată aici în opidul Huniedora, pentru ca se vi se ofere și domnilor vöstre ocaziunea de a spriginii între marginile posibilității atât moral-minte cât și material-minte acosta instituțiune salutară. Ne este la toți cunoscut, onorată adunare, că câte greutăți și pe lângă mari spese a înființat asociațiunea scöla civilă de fetițe cu internat din Sibiu, pentru-că crescute fetițele noastre în acosta scöla, cu timpul se devină mame bune române adevărate, economice harnice și cetățene distinse. Ve rog și pe d-vöstră în calitate de director al acestui despărțemint ce spriginii acosta nobilă instituțiune oferindu-și fie-care d-nariul seu pe altariul culturai. Faceți-ve și d-vöstră membri ai acestei asociațiuni, stăruiți ca să se încasseze tacele restante dela acei domni, cari sunt deja membrii. Ca un exemplu demn de imitat, ve aduc la cunoscința că domnul Ioan Moșoiu jud. reg. la tribunalul din Deva s'a făcut membru fondator solvind odată pentru totdeuna suma de 100 fl. (Să trăescă!). În vederea acestora frații Huniedoreni primesc salutarile noastre frățesci, și cu acestea am onorul a declară adunarea despărțemintului VI al Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român de deschisă!

(Va urma.)

Nr. 238. 1889.

Raportul

comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român despre activitatea sa în decursul anului 1888.

Onorată adunare generală!

În sensul §-lui 32 lit. g din statutele Asociațiunei, comitetul ales de d-vöstră în adunarea generală din anul 1886 din Alba-Iulia și ia voia a Ve presentă următorul raport general despre activitatea sa și starea Asociațiunei în timpul dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1888.

I.

În decursul anului 1888 s'au ținut 20 ședinte. Presidiul l'a purtat actualul președinte al Asociațiunei, dl George Barițiu, 6r în casurile de împedecare membrul comitetului, dl D. Br. Ursu. Lucrul se are astfel: Alegerile de președinte și de vice-președinte efeptuite în adunarea generală din anul trecut subternute fiind în sensul §-lui 11 din statute, spre întărire la locurile mai înalte: Înaltul ministeriu de interue prin hărtia dto 24 Octobrie 1888 Nr. 70171 a întărit numai alegerea președintelui, a dlui G. Barițiu, 6r alegerea vice-președintelui, a dlui archimandrit și vicariu arhiepiscopesc, acum episcop al Caransebeșului, Nicolau Popea, nu o a întărit. Comitetul la timpul seu a luat cu părere de rău la cunoscința hărtia de mai sus a înaltului ministeriu, cât pentru partea referitoare la alegerea de vice-președinte, și a decis a se face despre cuprinsul ei raport on. adunări generale, ceea-ce prin acosta și îndeplinim.

În ședințele sale comitetul a făcut dispozițiunile pentru esecutarea concludelor adunării generale, pentru folosirea sumelor votate în buget cu privire la administrațiune, la sprijinirea de studenți și învățacei de meserii, pentru foia Asociațiunei și pentru scöla de fete, resolvind în același timp și curențiile intrate. Stipendiile conferite în anii premergători s'au lăsat în folosirea respectivilor stipendisti și ajutorai, cari n'au terminat încă cursul învățaturei, dar au dovedit progres indestulitoriu și purtare morală corăspundătoare. Încât pentru stipendiile devenite vacante în anul 1888 și pentru ajutorele date în favorul învățaceilor de meserii din partea societății „Transilvania“ s'au scris concurs

și ele au fost conferite tinerilor însemnați în conspectul alăturat sub $\frac{1}{2}$. la acest raport.

Din stipendiile amintite mai sus unul de 20 fl. din fundațiunea „Tofalénă“, nu s'a putut conferi, din lipsa de concurenți, și astfel suma acelui stipendiu s'a adaus la fond.

Cererile pentru ajutorarea scölor și a studenților, între acestea și cele transpuse de cătră adunarea generală din anul 1888, comitetul s'a văduț necesitat a le resolvă în mod negativ, din lipsa de mijlöce disponibile.

În cauza lăsamintelor Asociațiunei încă pendente comitetul continuă a ține evidență recerută și a urmări resolvirea cât mai grabnică a aelora.

Însărcinării primite:

a) de a se îngriji de procurarea portretelor conducătorilor de până acum ai Asociațiunei și

b) de a se îngriji de compunerea biografilor conducătorilor decedați — comitetul, deși a luat toate dispozițiunile de lipsă, n'a ajuns în plăcuta pozițiune de a satisfăce. Lucrul e în curs, 6r realizarea lui numai o cestiune de timp.

Însărcinării primite în cauza fundațiunei scölei centrale române, care ar fi să se înființeze în Gherla, comitetul a satisfăcut prin câștigarea datelor necesare; rezultatul ne luam voia a l' comunică on. adunări generale prin esibit separat ce se alătură sub $\frac{3}{4}$. la acest raport.

Pașii întreprinși pentru o mai corăspundătoare arondare a despărțemintelor Asociațiunei, comitetul i-a continuat și se află în poziție a presentă on. adunări sub $\frac{3}{4}$. un proiect în acest obiect. În ceea-ce privește propunerile făcute de dl B. Bașota, în ședințele adunării generale din Abrud, în cauza lăsamintului după fericitul Pop Bota, și a întrebuițării venitului din lăsamintul după fericitul Avram Iancu: comitetul, pe lângă toate silințele sale de a se accelera regularea și punerea lor în evidență n'a putut intră în meritul lor, fiind ambele lăsamintele încă pendente la autoritățile respective.

De asemenea n'a putut intră comitetul nici în meritul propunerii făcute de dl archidiacon Gavriil Pop tot în adunarea numită referitoare la crearea a două stipendii menite pentru tineri din munții apuseni, cari ar voi să învețe industria de sculptură în lemn — și acosta din considerare la starea materială a Asociațiunei, care dacă s'a înmulțit în realități, a scăduț însă în fonduri mobile mai ales în urmarea înființării institutelor de învățământ și educațiune pentru seculul femeesc, reclamate de interesele noastre vitale și de toți părinții, cari sciu să alegă între educațiunea proprie și între cea străină. De altmintea comitetele acestei Asociațiuni, câte au funcționat în cursul celor 27 de ani, nici odată n'au perdut din vedere condițiunile de viață, în care se află locuitorii acelor regiuni montane.

II.

Relativ la scöla civilă de fete cu internat a Asociațiunei ne luăm voia a Ve relată, că ia și în anul acesta a fost în progres.

În legătură cu cele espuse în raportul nostru din anul trecut însemnăm, că după-ce cei 3 învățatori provizori din trecut și au cerut și primit demisiunea din posturile avute, comitetul în urma concursului scris, a îndeplinit numitele posturi în mod provizoriu prin domni: Dr. Petru Span, Dr. Vas. Bologa și Michaiu Pervu. Directoratul l'a încredințat dlui I. Popescu, profesor seminarial, 6ră directoratul internatului d-șorei E. Petrașcu. Ca delegat a funcționat dl D. Br. Ursu, colonel c. r. în pensiune. Datele speciale se cuprind în programa a III a scölei, ce se aclude aici sub $\frac{1}{4}$. Fiind toate puterile didactice amintite bărbai bine cualificați, 6ră directorul și delegatul ömeni probați în ale scölei, scöla Asociațiunei a făcut cursul regulat și spre cea mai mare mulțămire a tuturor.

Astfelu s'a putut pune învățământul pe base solide, asigurându-i-se locul convenit, ca cel mai puternic mijloc al educațiunei. Astfelu i s'a putut dá lucrului de mână, unuia din obiectele de căpetenie dintr'o scöla de fete, cea mai corăspundătoare direcțiune și estensiune. La acosta a contribuit „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, carea cu o prevenire îndatoritoare s'a pus în serviciul scölei noastre, colectând cu multă ostentă modele de lucruri de mână femeesci, de pe la țărancele noastre, ca cel mai bun și mai corăspundător material din obiectul de sub întrebare. Cu un cuvânt, scöla noastră se află la nivelul dorit și merită a fi spriginită din toate părțile fără șovăire.

Temeiurile neapărat de lipsă pentru o dezvoltare pe cât de sănătoasă pe atât și de folositoare ti sunt date scölei noastre, chemarea bărbaiilor, pe care încrederea D-Vöstre îi va pune în fruntea afacerilor Asociațiunei, va fi se clădescă înainte pe acestea temeiuiri.

În interesul economiei, comitetul a luat alimentarea în regia proprie și a continuat și continuă și azi cu succes îmbucurătoriu colectele puse la cale încă în anii trecuți.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Căsătorii princiare). Principele de muntenegro a fost tare norocos în anul acesta. În scurt timp principele și-a căștigat trei gineri. Marele duce Petru și principele de Leuchtemberg și-au și serbat cununia în Petersburg și acum se fac pregătiri pentru serbarea cununii cu Milița, princesa cea mai tineră de muntenegro, și totdeodată cea mai frumoasă. În curând și va serbă cununia și principele moștenitoriu al Greciei cu princesa Sofia din Germania. Actul cununii se va întempla în Athena și va luă parte împăratul Wilhelm.

* (Dia hramului mănăstirei dela Sinaia). Dia sf. Marii s'a serbat la Sinaia în un mod solemn și pompos. Preste 2000 de persoane s'au adunat acolo, numai pentru-ca să assiste la serbare așa, că de abia s'au aflat odăi destule pentru călători. Regele a dat un banchet la care a asistat Eminența sa metropolitul, ministrii români și străini, precum și un număr mare de invitați.

* (În amintirea regelui Matia.) Comitetul arangiatoriu pentru serbătorea desvălirei tablei comemorative pusă pe casa unde s'a născut regele Matia Corvin, incunoscințeză, că acosta serbare se va face la 2 Septembrie. Se va începe cu un serviciu solemn în biserica.

* (Alegere de deputat.) În urma depunerii mandatului noului secretariu de stat Tibad s'a făcut alegere nouă în cercul Odorheiului, și s'a ales cu unanimitate tot actualul secretariu Tibad.

* (Adunare de alegători.) Dumineca trecută au fost convocați la Hălchii alegătorii partidului național săsesc, unde deputatul dietal I. W. Filtsch și-a desfășurat vederile asupra situațiunei politice interne și esterne. Sașii vor continua atitudinea de până acum, câtă vreme mai stă dl Tisza la putere, când însă ar veni la putere un alt guvern, care să le convină, sunt gata a luptă alătorea cu el.

* (Tren accelerat.) Conform unei incunoscințări a direcțiunei căilor ferate ungare din 28 l. c. n. a început să circuleze un tren nou accelerat direct între Budapesta și Predeal via Cluș. Cu acest tren se pöte călători între Budapesta și Brașov numai pe cl. I și a II-a, între Brașov și Predeal înșe și pe clasa III și se pot căpeta bilete și pentru comunicațiunea din apropiere. Trenul separat accelerat Nr. 310 plcă din Budapesta la 9 öre 20 minute sera, sosesc la Predeal la 3 öre 49 minute p. m., 6r în Bucuresci la 9 öre 30 minute sera. Pomesce din Bucuresci la 7 öre 35 minute dimineța, ajunge în Budapesta la 7 öre 15 minute dimineța. Dodată cu acosta vor încetă a mai circula între. Predeal și Brașov trenurile micste Nr. 317 și 318.

* (Esposiția parisiannă.) Din Paris se scrie, că consiliul de ministri se ocupă cu cestiunea prelungirii esposițiunei universale. Se dá ca și sigură vestea, că dacă frecuența va continua ca și până acum, esposiția se va închide numai la 15 Novembrie. a. c.

* (Situațiunea monetară în Francia.) Fenomenul interesant ce se produce acum în Francia, scrie „Cur. Fin.“ este demn de studiat. De câte-va luni, asemenea unei mări, care se ridică, aurul inundă piețele Franciei și cea mai mare parte din aceste enorme importațiuni vin de se grămădesc în tesaurul băncii Franciei.

La 27 Decembrie trecut, bilanțul acestei bănci constata în incaso aur de 1.016.208.000 lei; la 17 Ianuarie, se descindea la 998.423.00 lei și până la 16 Maiu incasul metalic se ține în apropierea unui miliard. De atunci, el a început a se mări din săptămână în săptămână pentru a atinge 1.263.186.000 lei la 1 August și e probabil, că în curând se va atinge cifra din 1877, când aurul figură în bancă pentru suma enormă de 1.556.500.000 lei.

Diferite explicațiuni se dau acestei afuențe de aur la banca Franciei. Unii o atribue esposițiunei, sau mai bine numărului considerabil de călători, cari vin să vadă esposițiunea și aduc cu ei și aurul lor, alții găsesc, că ori cât de însemnat, ar fi aurul ce aduc acesti voiajori, tot nu se pöte explica sporiul de 241.133.000 lei aur intrăți la banca Franciei în 2 $\frac{1}{2}$ luni, cu atât mai mult, că voiajorii vin cu scrisuri de credit și cekuri. Ei explică nifluența de aur la banca Franciei, esaminând bilanțele celorlalte bănci.

Astfelu, dic ei, dela 15 Maiu până la 20 Iuliu incasul aur al băncii Engliterei a perdut 50 milioane lei, al băncii Germane 58.500.008 lei; care probabil au luat drumul Franciei, restul provine de sigur din Statele-Unite.

Posta redacțiunei.

Dlul Nicolau Butariu în Bodesti. Dacă ne autorisați se reducem părțile neesențiale din reflecșiunile ce le faceți le publicăm, — altfelu nu.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 28 August 1889.

	Viena	B.-pesta
Galbin	5.62	5.63
Napoleon	9.46	9.45
100marce nemțesci	58.17 $\frac{1}{2}$	58.20
London (polită pe de trei luni)	119.25	119.25

[138]

3-3

Copii de scöla

se primesc într'o casă privată bună în cuartir și alimentare.

Informațiuni se dau la proprietăresa căsiii, strada faurului Nr. 14.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„**Amicul Familiei.**” Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindeni, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„**Preotul Român.**” Ziaru bisericesc, scolaric și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștiia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolarică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrilea esemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere înveterită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroase, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrigire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novejii: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu pușii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sâtenului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catechese pentru pruncii scolare din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rotenburg de Titu Budu, paroch gr. cat. în Săgataș, protopopol distr. Mara, adm. Vicarial a Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzebec localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influința mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scôla populară pentru învățători și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sârbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-eare sârbătoare, — care arăta timpul întroducerei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ômenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmăze o mulțime de iertăciuni precedate de o întroducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fiu, 4 — mamei dela fiu, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mörse, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consângeni mai depărtați, 10 — dela conșoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amărut tuturor cerințelor preoșiei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunii, în două limbi — română și latină, tracteză despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și laudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul espedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rașiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul arhidiececan din Blaș, actualminte vicariu arhidiecepesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura cat. chetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele re-erate de relațiunile și lipsele băeșilor nostri, ér ceremoniele bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinșilor la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea micilor băeși. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care poartă clausula aprobării, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în teast, — esemplariu 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluși sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai în 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolare de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolare de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoarei de D-deu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icône frumoase. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[8] 19—50

➔ **A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania,** ➔
unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.